

ESPERANTO

★ TRIUMFONTA ★

Publikigilo de multaj gravaj esperantistaj organizaĵoj.

Aperas semajne. — Senpagaj monataj aldonoj: „Internacia Komerco“ kaj „Revuo“ (literatura, popolscienca).

Protaktantoj:

S-o Leono Zamenhof, Warszawa
W. M. Page, advok., Edinburgh
Ernest Archdeacon, Paris
J. Gill Norta, komercisto,
Barcelona

H. Fischer, grandindustriisto,
București
Frans Schoofs, Antwerpen
P. v. Medem, bank-kaj fabrik-
direktoro, Kaunas.

N-o 181
2. 3. 1924

Redakcio:

Cefredaktoro: Teo Jung.
Redaktoro: Robert Kreuz.
Redakciaj kunlaborantoj:
H. Jung kaj M. Butin, L. K.

Administracio:

Horrem b. Köln, Germanlando

Abonprezo

po numero egalvaloro de 0,06 dolaro
aŭ 0,30 sv. fk. por landoj, kies valuto
suficis maksimume 50%; por ĉiuj alia,
landoj 0,08 dol. aŭ 0,25 sv. fk.

Anonprezo

po kvadrat-centimetro egalvaloro de
0,20 sv. fk. (ĉe antaŭa pago 0,15 sv. fk.
en „Internacia Komerco“ la duoble)

Antwerpen, Barcelona, București, Edinburgh, Horrem, Kaunas, Paris, Warszawa

Bedřich Smetana.

Okaze de l' centjara reveno de lia naskiĝtago la 2 marto 1924.

La ĉeĥa nacia muziko estas ne sole rezultato de geniaj majstroj, sed baziĝas sur profundaj de nacia animo, kiu montris sin en valora trezoro de popolkantoj. La nacia muziko longtempe atendis artiston, kiu, estante animita kaj penetrata de ĝi, formus majestatan tempon de ĉeĥa muziko. Tiu granda artisto estas Bedřich Smetana. Li ekkonis riĉecon kaŝitan en popolkanto kaj eblecon, konstrui sur tiu ĉi bazo arton miraklan kaj strangan. Smetana ne kontentiĝis pri imitado de popolkanto, sed kreis originale, kompreneble en nacia karaktero. Tiamaniere komprenante la muzikon, li estis konvinkita, ke ĉeĥa arto devas esti starigita sur tiu arta alteco, sur kiu ekstaris progreso de la samtempa monda muziko. Pro tio li fariĝis partiano de modernaj fremdlandaj muzikideoj kaj malatentante, ke de malamikoj hejme li estis proklamita herezulo, kuraĝe paŝadis sur propra vojo al determinita celo. Smetana konceptis veran originalecon nacian kaj kunigis ĝin harmonie kun progresemaj tendencoj de l' samtempa muziko. En tio baziĝas lia grandeco, en tio lia signifo. Kaj hodiaŭ, je la okazo de centjara naskiĝo de Bedřich Smetana, ne sole Ĉeĥoslovakio, sed ankaŭ preskaŭ la tuta mondo preparas sin, honorigis en muzikfestaraĝoj la memoron de l' granda ĉeĥa muzikverkisto, kiu dediĉis sian dolorplenan vivon al arto kaj al nacio.

Bedřich Smetana naskiĝis la 2 marto 1824 en antikva urbo Litomyšl. Jam en la frua junaĝo aperis ĉe li mirinda muziktalento. Plej multe allogis lin fortepiano, ĉar sur tiu ĉi instrumento li povis eksplicite diversajn mallongajn komponaĵojn, kiujn lia muzikinstruisto notadis. Kiel 6-jara knabo Smetana unue konceradis kaj fariĝis baldaŭ amato de la tuta urbo. Fingro de gimnaziaj studoj estis por li kriza momento. Patro lia, kiu iam kun intereso, plezuro kaj fiero kulturadis la talenton de l' juna Frederiko, deziris, ke lia unua filo fariĝu oficisto, sed la interna voĉo vokadis la junulon sole al muziko. Tial li foriris kontraŭ volo de l' patro por studi la muzikon en centro de ĉeĥa muzikvivo Praha kaj deziris profundigi siajn sciadojn. Tie vivis la juna komponisto en tia malriĉeco, ke li apenaŭ gajnis panon. Pensante, ke artiston plej bone komprenas artisto, li konfesis sian mizeran situacion al fama muzikverkisto F. Liszt, kies komponaĵoj Smetana tre ŝatis ludi. Liszt helpis kaj per sia potenco influo efikis, ke muzikverkoj de Smetana estis publikigitaj en Germanujo; inter ambaŭ viroj de tiu tempo estis intima amikeco, firmigaĵa per ofiaj vizitoj. La nomo de Smetana konatiĝis ankaŭ en fremdlando kaj per agado de eksterlandaj amikoj li ricevis profitdonan postenon de direktoro de l' filharmonia societo „Harmóniska Selskabet“ en sveda urbo Göteborg. Sed post du jaroj li revenis, ĉar la kruda nordklimato malfavoris treege la sanon de lia edzino. Sur la vojo ŝi mortis en Dresden kaj Smetana veturigis en patrujon sole sian malvarman kadavron.

Hejme li komencis ellabori grandajn komponaĵojn, kaj nelonge post hejmeveno fariĝis mondfama opero de l' majstro „Vendita fianĉino“ (Prodaná nevěsta), kiu post „Figaro“ de Mozart estas la plej geniala monda komika opero; eterne juna muziko sonas en suna brilo el tiu ĉi verko.

La doloro ne restis nekonata al Smetana; jam je la komenco de la vivo li estis akompanata de granda mizero kaj kiam li staris en zenito de sia

krea kaj nacia laboro, li fariĝis objekto de la plej malbonaj atakoj de kolekplenaĵoj homoj, kiuj ne hontis kulpigi kaj nomi lin „pereiganto de l' ĉeĥa arto“, pro tio, ke li favoregis fremdan arton.

Bedřich Smetana.

Smetana tamen nenie malesperis; tial li sciis skribi siajn plej plezurajn kaj ĉarmajn komponaĵojn ĵus en momento, en kiu li plej multe suferis.

En aŭtuno de l' jaro 1874 kaptis la majstron plej terura sorto, kiu muzikiston povas renkonfi — la perdo de aŭdoso. Tiu ĉi malfeliĉo tamen ne haltigis la krea forton de lia genio, — kontraŭe, ŝajnas, ke Smetana, estante liberigita de eksteraj rilatoj kun la muziko kaj koncentriĝante je sia propra muzikvivo, grandigis ankoraŭ pli en sia arta kreado, simile kiel Beethoven. La animo de Smetana pli profundigis kaj komponas en surdeco ciklon de simfoniaj poemoj „Mia

Bedřich Smetana inter siaj amikoj en la jaro 1865. (Pentraĵo de F. Dvořák, eldonita de ŝtata eldonejo en Praha.)

patrolando“ (Má vlast), grandioza verko, interpretanta ardan amon al patrulando, rakontanta antikvajn mitojn pri la klara nacia estinteco kaj pri naturreleco. De tiu solena verko, en kiu li kantas pri la hejmo, returniĝas la majstro en sian internajn kaj kreas kvarteton „El mia vivo“

(Z mého života), unu verkon, en kiu li malvalorigis propran doloron kaj en kiu kulpigis pro sia katastrofo — la surdecon. Estas tre interese, ke Smetana en absoluta surdeco verkis siajn plej belajn komponaĵojn.

Je la komenco de l' jaro 1884 estis faritaj preparoj al jubileo de la 60-a reveno de la naskiĝtago de l' surda majstro, sed lia animo sciis nenion pri tio. Pli kaj pli profunde li malprogresadis en terura nokto de frenezeco, tiel ke la morto, kiu lin kaptis la 12 majo 1884, liberigis lin el grandega turmento.

Smetana fariĝis fondinto de la ĉeĥa muziko per enkonduko de nacia karaktero en simfonian poemon kaj muzikdramon. Li daŭrigis la idealon de Liszt kaj R. Wagner, tiamaniere certigante al si honoran lokon en ĝenerala muzikhistorio de l' mondo.

Ladislav Šimerda, Rychnov n. Kn.

Rimarko: La aŭtoro de tiu ĉi artikolo estas komplezema doni al interesatoj de ĉeĥa muziko konsilojn pri ĝia studado. Adreso: Ladislav Šimerda, juristo, Rychnov n. Kn., 446, Ĉeĥoslovakio.

La „Vendita fianĉino“ kaj ĝia signifo.

Jen la titolo de plej populara bohema opero, tre interesa aperaĵo en historio de nia tuta arto! La aŭtoro de vortoj teksto estas Karel Sabina, artisto-proletario, kiu apartenis al rondeto, konstruanta en la jaroj 30—40 de esinta jarcento nian modernan arton. Nova generacio postulis sub influo de potenco movado de Juna Germanujo novan artiston. Nacieco, laŭ ili, ne estas limigita arkreadon, sed devas trapenetri nian arton nova direkto kultura, universala kulturinfluo en homara evoluo. Tiu malnova principo pri imitado de popolkantoj malebligis nature la disvastigon de artolibereco, same kiel plialtigis de vereco kaj traviveco en la arto. Imitado estas ja atingebla al ĉiu fremdlandano, sed krei el nacia vivo — tion povas nur vera nacia artisto. En nia literaturo aperis tiuj ĉi

novaj influoj unue, sed ne plej sukcesplene. En muziko aperis majstro — B. Smetana — kiu apartenas pro sia artisto konfeso ankaŭ al nova generacio. Li celis konstrui boheman nacian muzikon sub influo de viviga mondato el radiko de popolvivo. Plej alta triumfo sur tiu ĉi principo estas lia muzikverko por „Vendita fianĉino“. — En bohema opero antaŭ eliro de Smetana regis dilettantismo. Kontraŭe al ĝi Smetana estas naskita muzikisto, kiu jam en sia knabeco vivis nur por muziko. Per verkado de Smetana estas esprimita potenco en nia arto la artista subjektivismo, — li estis vere programa komponisto. Tra ĉio, kion li verkis, brilas lia personeco, lia penso, lia vivo. Moderna homo ne postulas muzikon pro nura muziko, sed tian, kiu estas animita de modernaj ideoj, kiu plenigas lian animon. Jen esprimo de nova muziko en 19. jarcento, kiun unue diskonigas plej granda gigantulo de moderna muziko Beethoven. Kio estas tiu ĉi viro por tuta muziko, tio estas Wagner por la dramo, kiu redonis al ĝi ĝian verecon kaj tiel ankaŭ moralforon. Smetana poste estas majstro en muzikdramo el reala mondo, li estas tiu, kiu krom „Libuše“ komponis nur operojn el reala vivo, por kiu li ektravis tute novan muzikesprimon. Tiel Smetana estas vera kompletigo al Wagner en mond muziko. Apud serioza Wagner, kiu eĉ en „Majstroj-kantistoj“ ekridetas en sia

viraĝo, staras Smetana kiel unua majstro de komika opero de moderna tempo. Smetana volis krei en opero veran komedion en moderna senco, en kiu la humoro fluas ne el malebla farseco, sed ĵus el klara karaktero de pentrista reala vivo. Kion signifas Mozart por komika opero, siatempe realigis post li Smetana unu jarcenton pli malfrue. Post la tempoj de Mozart ŝanĝiĝis la stato de la arto tiel ege, ke estis necesa iu nova artisto verko, por ke ankaŭ nia tempo havi sian komikan operon grandan, kiu estas forta, ekfloras al sia plena vivo, sed en kiu ĉio vivanta devas esti potenco, se ĝi ne estas ruinigota de rapidfluo en nova vivo. Antaŭ ni kuŝas estonteco granda kaj brilanta, en kiu nia muziko plenuĝu sian tutan taskon tiel honeste, kiel ĝin efektivigis Smetana en bataltempoj por nia libereco.

J. K. Kopecký, Ríchnov n. K.

Socia Vivo.

Popolvoĉdonado pri laboraŭro en Svedujo.

La 17 febr. la svisaj voĉdonrajtigitoj devis decidi pri revizio de la landa fabrikleĝdono. Kvankam la nuna leĝo fiksas la posemajne 48 horan laboraŭron kaj jam enhavas la eblecon plilongigi ĝin per aparta permeso de l' svisa registaro ĝis 52 horoj, la reviziota paragrafo estonte estus permesinta laborigi ĝis 54 horoj dum la „daŭro de krizo“ de la tri venontaj jaroj. Post ambuflanke tre vigla propagando la voĉdonrezulto estis jena: Jes 518870, Ne 451562, do la revizio estas malaprobata per plimulto da 127692 voĉoj ĉe partopreno de 76 procentoj da voĉdonrajtigitoj.

Pl. Hr.

Scienco.

Ĝirurgio.

Bestoprotekto kaj besteksperimento.

De D-o Ludwig Reisinger.

Estas ĝenerale konate, ke bestoprotektemuloj obstine kontraŭas al eksperimentoj farataj de fiziologoj kaj aliaj fakuloj je bestoj. Prave akcentas la kontraŭuloj, ke la besteksperimento estas necesege por la biologiaj esplorado kaj instruado. Jen estu provata per malmultaj vortoj kompromispropono samgrade kontentigonta la postulojn bestoprotektajn kaj eksperimentajn.

Ke vivisekcio estas nepre necese, ne estas fordisputebla. Ĉar, kiel kemio kaj fiziko estus neimageblaj sen metoda provado, tiel same ankaŭ la biologiaj sciencoj sen eksperimentoj je vivaj organismoj. Estas certe, ke lerta kaj zorgema eksperimentisto malnecese neniel doloras beston. Li operacias bestojn intense narkotigitajn, kaj poste la bestoj aŭ estas tute senmekapablaj, ĉar post certaj operacioj mankas al ili la konscio kiel ekz. post eligo de la cerbo (ekstirpacio); aŭ ili refortigigas rapide post tiaj operacioj kaj tuj poste ne montras dolorojn. Certe lerta eksperimentisto ĉiam estas supozata.

Unue do sperteco kaj rutineco de la operacisto estas gravaĵo ĉe la besteksperimento. Due ankaŭ estu konstata, kiuj eksperimentoj entute estas pravigeblaj. Jen kompreneble preciza disklaso ne estas farebla. Ĉiukaze nur bone motivitaj eksperimentoj estu farataj kaj evititaj tiaj, kies rezulto krome jam estas certega kaj ripetite kontrolita. Sed la ĉefaĵo restas la decido, kiuj bestoj ŝajnas precipe taŭgaj por eksperimentoj. Ĉi tiu problemoj jene estas solvota, ke bestoklasoj kun cerboj malmulte evoluintaj unuavice estas taŭgaj por besteksperimentoj, ĉar ĉe tiaj ekzistas nur malmulte da konscio, ĉe specoj malaltrangaj eble preskaŭ minimumo da ĝi. Laŭ tio certe

ankaŭ la dolorsentado estas plej malforta, certe ofte ekestos eĉ nur instinktaj refleksmovoj kiel reakcio je operacia ago. Ĉar estas evidente, ke la intenso de la dolorsentado estas konforme al la grado de la konscio. Tion ja pravas la fakto de la narkozefiko per tio, ke la sentemo estas des pli malgranda, ju pli intensa estas la narkozo, kiom pli malforta do estas la konscio. Kiel allaseblaj al eksperimentoj laŭ tio ŝajnas ĉiuj senvertebruloj kaj inter la vertebruloj; fiŝoj, amfibioj, reptiloj. Je ĉi tiuj bestoklasoj, se iel estas eble, la eksperimentistoj sin limigu. El bestoj pli altrangaj oni por vivisekciuj elekto nur tiajn specojn, kiujn interne de sia klaso aŭ familio spirite estas taksataj nur malalte, inter birdoj eble kolombojn kaj kokojn, inter mambestoj la malaltrangan klasojn, kiel kuniklojn, fokojn, kelkajn aliajn mordetulojn, remaĉulojn. Nepra maltaŭgaj por besteksperimentoj estas katoj, hundoj, simioj, kies bone evoluinta cerbofunkciado multe ilin suferigas je tiaj operacioj. Escepto estu farata, se temas pri sciencaj decidoj supozantaj bon-evoluan nervaron, kiel eble la esplorado de malfunkcioj post cerboleĝoj. En tiaj okazoj oni devus sin limigi je nombro kiel eble plej malgranda. La fakto de la esplorado tie devas trovi la ĝustan manieron por tiajn operaciojn igi senkrueblaj.

Do, se oni kunmetas la vicon de la eksperimentbestoj komencante per la plej taŭgaj (plej malmulte sentemaj) rezultas jena skemo:

1. senvertebruloj
2. fiŝoj
3. amfibioj
4. reptiloj. Ĉi tiuj klasoj sen diferenco inter la specoj.
5. kolomboj
6. kokoj
7. mordetuloj (ratoj, fokoj, kunikloj).

Mallongigita. Trad. Dr. Dr. Fr. Fr.

Arto.

En Paris mortis ĵus en aĝo de 74 jaroj la pentristo Jean François Raffaëlli, unu el la kuntempojn kaj kunbatalantojn de l' reprezentantoj de la impresionismo. Kvankam liaj laboroj similas al tiuj de Monet, Sisley, Renoir, Pizarro, oni ne povas simple envidigi ilin en la produktado de la impresionismo. Li prunteprenis el ĝi la estetikajn, sed ne la teknikajn principojn. Lia atingis grandan famon kaj farigis la „pentristo de Paris“. Li estis gvidanto de movado, kies rezultote estis la kreado de la „Société Nationale“. — Li ankaŭ eltrovis oleohavan paŝtelkrajonon, per kiu li sukcesis bone labori. Lia eltrovitaĵo tamen ne enpenetris en la praktikon. — Li ankaŭ provadis verki. Liaj „Promenades au Louvre“ estis volonte legatitaj.

R. Kr.

Junulara movado.

Agado de ĉeĥoslovaka geskoltaro dum libertempo 1923.

Dum libertempo 1923 partoprenis 12166 geskoltaroj konstantajn kaj migrantajn tendarojn. Entuta elspezo sumiĝis je 3209000 kĉ. kies plejmulton havis la ĝemarioprenintoj mem; pro subteno de malriĉaj skoltaj estis disponita sumo de 210000 kĉ. En ĉiuj partoj de l' respubliko estis starigitaj 412 tendaroj en daŭro de 2 ĝis 8 semajnoj kun 8340 partoprenantoj. El migrantaj tendaroj estis 28 en Polujo, Svedujo, Danujo, Germanujo, Belgujo, Francujo, Anglujo, Svislando, Algerio kaj Tunizio, Italujo, Jugoslavio, Bulgarujo kaj Rumanujo. — Post tre bonaj spertoj dum estintaj jaroj la unuigo de ĉeĥosl. skoltaj aranĝis

en jaro 1925 entute 35 koloniojn ĉe Adriatika Maro kaj 1 kolonion en Danujo ĉe Balta Maro, kiuj ampleksis 626 geskoltarojn. Ilia elspezo superis 400000 kĉ. Laŭ „Skaut-Junák. Kopĉa.“

Kroniko.

Por servi nian legataron per ĉiam aktuala, fludinda kaj kompleta informaro, ni bezonas scilginojn (sur postkarto aŭ aparta folieto unuflanke skribita, sed ne inter administraj aŭ privataj scilginoj) pri ĉiu novaĵo el la Esp. movado. Kondicioj: rapide, koncize, fludinde, legeble (precipe nomoj)

Landoj.

Eŭropo.

Liberŝtato Danzig.

Danzig. En la ĝenerala kunveno de la Danzig'a Esp. Asocio, okazinta la 24. 1. 1924, estas decidite, ke ĉiuj membroj de DEA ankaŭ tuj fariĝu anoj de UEA. Kiel delegito estas reelekti: Bernhard Aeltermann, supera urbssekretario, Danzig-Langfuhr, Bärenwed 4a; vicdelegito Max Neumann, Diplom-inĝeniero, Danzig, Lastadie 55a. Poŝta adreso kaj oficejo: Danzig, Töpfergasse 55. Koizoo sama kiel tiu de la ŝmidejanoj de l' germana regno. La DEA restas korporacio de l' Germana Esperanto Asocio. B. A.

Franco.

Dijon. La grupo de Dijon estas restarigita dank' al la klopodoj de D-o Diard, eksprezidanto de la grupo de Le Creusot kaj de s-ano Petit.

Perpignan. La famkonata komerca lernejo „Pigier“ nomis kiel profesoron de lingvo internacia helpa Esperanto, s-on René Lech, ĉefsekr. de la Esp. grupo en Perpignan. Kursoj baldaŭ funkcios kaj s-o René Lech intencas fari publikan paroladon pri „Esperanto kaj Komerc“ en tiu lernejo.

— La jara kongreso de la Mediteranea Federacio okazos en Perpignan je la Pasko (20 aprilo 1924). Oni publikigos baldaŭ programon de tiu kongreso, kiu certe havos grandan sukceson. Por ĉiuj informoj oni sin turnu al s-o René Lech, 5 Rue de la Savonnerie en Perpignan.

— Kataluna kongreso okazos dum la Pentekosto en Vich. S-o René Lech aranĝos specialan karavanon por veturi al tiu kongreso. La ĝeosp-istoj dezirantaj partopreni tiun kongreson estas petataj interriligi kun s-o René Lech, 5 Rue de la Savonnerie, Perpignan.

Germanujo.

Breslau. La 15. febr. faris s-o Adolf Seltan en Zwinger-gimnazio antaŭ 500 membroj de Monista Junularo „Sonne“ efikan paroladon pri Esp. (W. Thielking).

Euskirchen (Rejnlando). Laŭ invito de la novefondita grupo „Obsidino Antaŭen“, s-o Kreuz, redaktoro de ET, faris la 22. 2. en liceo propagandparoladon antaŭ proksimume 100 personoj. La juna grupo vigle laboras kaj esperas baldaŭ komenci kurson. Oni varbas speciale pri instruistoj. E. K.

Glauchau. La 6. febr. s-o supera instruisto E. Klemm, Chemnitz, faris propagandan paroladon pri „Esp. ekonomio kaj kulturo konsiderata“. La interesa parolado instigis kreon de nova kurso.

Hungarujo.

Esperantflingvaj prelegadoj de Prof. Pázmány en Budapeŝto.

La 25 januaro kaj la 8 februaro okazis la ne ĉiutagaĵ, vere tre interesaj prelegadoj de s-o univ. Prof. D-o Pázmány pri la jida moderna literaturo de Litovio kaj Polujo. La prelegadoj estas tiel abundaj, detalaj, objektivaj kaj interesaj, ke ili meritis eldonon en aparta libreto kaj pri ĝi raportis ankaŭ kelkaj ĵurnaloj. La ĉeestanta malgranda aŭskultantaro atente aŭskultis kaj per aplaŭdige honoris la profesoron, kiu cetere estis ĝis nun preskaŭ tute ne konata inter la esperantistoj, kvankam li jam antaŭ la milito verkis en Bratislava (Pozsony) libreton pri Esp; kaj postulis de la ministerio por instruado ĝian enkondukon en la mezlernejoj. Espreble li konstante kunlaboras estonte science kaj propagande por nia lingvo.

Nova prezidanto por la hungaroj.

Laŭ sciigo el Budapeŝto la membroj de la Hungara Esperanto Societo perdis sian ŝatatan prezidanton prelaton Gieswein deziras pei por akcepti tian oficon la

Pri la tombo de l' faraono Tut-Ank-Amon.

Historiaj detaloj.

En n-o 177 de ET mi donis raporton pri la eltrovo de l' sarkofago de la faraono Tut-Ank-Amon. Laŭ parolado de konata egiptologo, Prof. Spiegelberg, mi faras ĉi sube kelkajn historiajn rimarkigojn sendube interesindajn al la legontoj.

La „valo de la reĝoj“, en kiu ripozas multaj regintoj de Egiptujo, kaj kie troviĝas ankaŭ la tombo de Tut-Ank-Amon, estas regiono ĉirkaŭita de rokaj montoj. Rilate la tombojn oni devas diferencigi du periodojn kaj lokojn. Unue la morturbo de Memphis el la tempo de la konstruado de l' piramidoj. Due la tomboj de Theben de la jaroj 1600—1000 a. Kr. La lastaj devenas el la tempo de la 18.—20. dinastio, kiam la lando estis en plej bona prosperado kaj la militakiraĵo de Azio, Nubio kaj la fributpago de la dependuloj alportis al la regnestroj grandegajn riĉaĵojn.

En tiu ĉi periodo ĉirkaŭ la jaro 1550 a. Kr. estas konstruita la nove eltrovita reĝa tombo; kaj pro tio klariĝas ĝiaj diversspecaj valoroj. La tombo estas ankaŭ la unua, kiu estas trovita preskaŭ tute netuŝita. La tomboĉambroj de la diversaj tomboj estis plejofte jam en la antikveco prirabataj de ŝtelistoj kaj rabistoj, kiuj kunprenis de la multekostaĵoj tion, kio ŝajnis altvalora. Ankaŭ la tombo de Tut-Ank-Amon ricevis tian viziton de ŝtelistoj, sed pli poste, supoze sub la reĝado de l' reĝo Haremheb (1500 a. Kr.), kiu prenis sur sin la zorgon pri la tomboj prirabataj, ĝi estis ree ordigita kaj zorgeme fermita. Ke la tombo ne pli frue estis trovita kaj malfermita,

oni dankas nur al favora cirkonstanco. La ruboj ĉe la konstruado de la tombo de Ramses IV, iom supre lokita estas falintaj super la enirejon de l' tombo de Tut-Ank-Amon, tiel formante naturan ŝirmkovrilon.

La eltrovo de ĉi tiu tombo ne okazis hazarde, sed ĝi estis la frukto de celkonscia esplora laboro. De la tempo, kiam la tomboj estas pristelitaj de rabistoj, ni posedas ankoraŭ procesraportojn sur papirusaj pri la juĝaj kunsidoj kontraŭ la ŝtelistoj. En tiu ĉi proceso la tombo de la historie konita faraono Tut-Ank-Amon ne estas menciita. Do, oni konjektis ke ĝi restis netuŝita kaj komencis la serĉon pri ĝi antaŭ 10 jaroj.

Estas speciala bonŝanco, ke celkonsciaj esploristoj malkovris la tombo kaj kun respektemo esploras ĝin.

La malkovro de la tombo estas unu el la plej grandaj arkeologiaj eltrovoj de ĉiuj tempoj. La historia gajno ne estas granda, ĉar historiaj dokumentoj ne estas trovitaj. Sed kulturhistoria materialo estas trovita en tia abundeco, kiam ni el tiu periodo ne jam posedis.

La imagon, kiun la fakuloj pri tiu ĉi kulturperiodo havis, estas pliriĉigita kaj riĉigata je multaj novaj artaĵoj. J. Bernhard, München.

Pri la esplorado.

Post laborplenaĵ semajnoj en la „Valo de l' Reĝoj“ Howard Carter finis sian kulturhistorie valoran verkon per la malfermo de la sarkofago de l' faraono. Ne vanaj estis la esperoj de la esploristo, ĉar montriĝis, ke la mumio de l' potenculo estis nek difektita nek tuŝita. Precipe

la netuŝiteco estis dubinda fakto pro tio, ke la kovrilo de l' sarkofago konsistas el granito, dum ke la sarkofago mem estas skulptita el sabloŝtono. Krome la peza kovrilo estas rompita kaj fendita. Nur malmultaj personoj ĉeestis la solenan malfermon. Speciala aparato suprenlevis la kovrilon, kaj nun videbliĝis tuko el iom flaviĝinta tolo, el kiu la kapo de la mumio kelkajn centimetrojn elstaris. Sub tiu ĉi toltuko kuŝis dua tute nedifektita, tra kiu briletis la orbrilo de la mumio. Post forpreno de ambaŭ tukoj prezentigis la mumio, homsimila ujo el gipsumita ligno, riĉe orumita kaj ornamita. La grandega ĉerko kuŝis sur malalta portilo, oraj leonkapoj ĉirkaŭstaris la kapon, la surbrustigitaj manoj tenis la reĝajn sceprojn el oro kaj fajenco. El pura orpeco estis ĉizelita la vizaĝo, el kristalo faritaj la okuloj. La frunto kovris la sankta serpento kaj vulturo el orfajenco. Krono el branĉoj olivarbaj ornamis la kaphararon. La „ligna homo“ havis grandan similecon al la portreto de l' reĝo kaj montris lin en lia junaĝo. Ĉirkaŭ la tuto sin etendis surskribitaj borderaĵoj rubandaj, protektantaj dioj flankstaris seriozavizaĝe. Pli multe ol la oramasoj kaj juveloj impresis la malfajsciaj floroj kuŝantaj sur la kapo de la mumio, kiuj ne estas perdintaj sian freŝecon, kvankam oni ilin tien metis antaŭ 3200 jaroj. — Post kelkaj horoj Carter ree fermis la ĉerkon. Kun bedaŭro ni devas menci, ke la egipta registaro malpermesis al la esploristoj pluan laboron en la tombo. Carter plendas publike pri tiu stranga decido de la egipta registaro, ĉar ĝi malhelpas la ĝisfinan akuratan esploron de multe da gravaj, kiujn bezonas niaj egiptologoj por envicigi novan ŝtonon en la konstruaĵoj de la scienco. M. Butin, L. K., Godesberg.

konatan scienculon kaj membron de Eksterlandafera Asocio: budapestan episkopon Nemes kaj oni esperas, ke li akceptos la prezidantecon. La hungaraj samideanoj kaj nia movado multon gajnis, se episkopo Nemes akceptus la gvidadon de la hungara movado kaj li estus bona posteulo de nia neforgesebla prelo Giesswein.

Italujo.

Carpi. La 20 januaro nia fervora samideano Grafo Jozefo Bonasi fondis esperantan grupon ĉe la Katolika ĵurnalara Rondo. Baldaŭ malfermiĝos kurso. Gratulojn kaj bondezirojn!

Jugoslavio.

Brakar. La 20. 1. s-o Branko Sirola malfermis Esp. kurson kun 18 partoprenantoj.

Split (Dalmacio). La ĉiutage kreskanta movado en la provinco superas ĉiujn atendojn. La 21 jan. okazis la ĝenerala jarkunveno de nia Esp. Klubo. Ĉe ĉi oni reelektis kiel prez. s-on Rupčić, vicprez. s-on Armada, krome kiel komitatarojn Margetić (sekr.), Krolo (kas.) kaj Marčić (bibl.). — La kongresa komitato decidis turni sin per ĉirku- leroj al la enlandaj grupoj kaj izoluloj por dece prepari la II. Sudslavan Esp. Kongreson en nia urbo. Al la naj- barlandaj socioj oni dissendos ankaŭ ĉirku- leron por konsilioj, proponoj kaj partopreno al la II-a.

Trogir. Post la propaganda parolado de s-o Rupčić el Split malfermiĝis kurso gvidata de la Splitaj samideanoj. La prepara komitato por starigo de Esp. klubo vigle laboras. Oni aranĝos dum la printempo kelkajn komunajn ekskursojn kun la Splita Klubo.

Orebić. Dank' al la klopodoj de s-o Krstelj, iuĝisto kaj s-o Lanevo, paroĥestro, oni povas registri ankaŭ ĉi tie sukcesan movadon. Baldaŭ oni malfermos kurson.

Mali Prolog. Diligenta s-o Nikolac preparas ĉion necesan por malfermi kurson. Aliĝis jam 22 vilaĝanoj.

Igrane. La sindona agado de s-o Grbić donas bonajn rezultojn, dank' al la kunhelpo de s-o Sumić el Podgora.

Polujo.

Warszawa. Fine de pasinta jaro formiĝis tie ĉi Aka- demia Esperantista Rondo ĉe Hebra Akademika Asocio (Zydowska Strzecha Akademicka). Estraro estas ĝes- tudentoj: prez. St. Folman, sekr. J. Wizenberg, bibl. J. Blesler, kas. D. Frischman.

La rondo aranĝis vicon de prelegoj. Parolis Esp. Prof. E. Wiesenfeld pri „Historio de internaciaj lingvoj“ kaj s-o Hartman pri „Hodiaŭa stato de esperanta movado“. Ankaŭ la rondo malfermis du kursojn kun 26 gepartopren- antoj por D-o Jerzy Plik. Al rondo aliĝis 40 ĝes- tudentoj.

Adreso por korespondado: Akademia Esperantista Rondo ĉe Zydowska Strzecha Akademicka, Warszawa, Nowy Świat 21, aŭ adreso de prez. Stanislaw Folman, Warszawa, Pańska str. 13a.

Gazetaro.

Reichenberger Zeitung. 11. 1. Nova Esp. kurso en Leipa, — 20. 1. Novaj Esp. kursoj en Reichenberg. — 27. 1. Pri radioparolado el Prag. — 30. 1. Pri radioparolado el Botmemouth. — 8. 2. Esp.-parolado pri radiotelefono.

New Jersey Post, Town of Union, 10. 1., 2. 2. Du informoj. Jornal de Brasil, Rio de Janeiro, 22. 11. La Nova Eŭropo. Laŭ ET.

Leitmeritzer Zeitung, Leitmeritz, Ĉeĥosl., 11. 1., 18. 1., 25. 1., 1. 2. Div. notoj en Esp. ang. Freigstein, Teplitz-Schönau, Ĉeĥosl., 6. 1., 13. 1., 20. 1., 27. 1. Div. notoj en Esp. ang.

La Caravane, Gaillacs. T., jan. Kun aldono „Kurso de Esp.“

L'Action Française, Perpignan, n-o 2, febr. Alvoko lerni Esp.

Republika, Lodz, 27. 1. Pri foiro de Leipzig (laŭ IK). Głos Polski, Lods, 27. 1. Same.

L'Indépendant, Perpignan. Esp. kaj komerco.

Le Cuir, ledindustria gazeto, Paris, jan. Art. pri la loda kaj ŝua industrio en Finnlando laŭ Esp. informoj.

Euskirchener Zeitung, 21. 2., 28. 2. Detala raporto pri Esp. parolado.

Euskirchener Volksblatt, 25. 2. Raporto pri Esp. parolado. Jugoslavenski Pomorac, marista gazeto. Zagreb. 3 artikoloj pri „Maristoj kaj Esp.“

Eugenia, Barcelona, dec.

Radio, Berlin, 10. 1., 10. 2. Tre detala artikoloj pri Esp. kaj radio.

XVI-a Kongreso de Esp. en Wien.

Dua bulteno.

La LKK en Wien jam nun, nur komencinte la forsendon de la oficialaj invitiiloj por la XVI-a, kun granda ĝojo povas konstati, ke la invito en ĉiu lando trovis la dezirindan rezonon: afablan akcepton de la invito, seninterrompe kreskantan nombron de aliĝoj, ĉie amike kunlaborantaj samideanoj.

La impresado de la nova, rekta invitmaniero estas senescepte agrabla kaj multaj samideanoj volonte helpas sukcesigi la laboron. La adresaro de la invitotoj bezonas ĉiutage kompletigon, de la salutpresajfoj el Wien unu milo post la alia estas ekspedita.

Ĝis la 15 febr. la kongresa oficejo jam posedis pli ol mil aliĝojn, inter ili troviĝas nomoj de multaj ŝatindaj samideanoj, kies ĉeesto grave plivalorigis la XVI-an. La LKK ne publikigos laŭnomajn listojn de la kongresantoj, sed raportojn laŭnombro, partigante la aliĝintojn laŭ la landoj.

La kompleta nomaro de la kongresanoj estos ricevebla nur dum kaj post la kongreso kiel speciala libro.

Tre agrabla fakto estas, ke inter la ĝis nun konataj kongresanoj ni jam vidas multajn bone konatajn eminentajn esperantistojn, ekzemple s-ojn: Baghy, Bünemann, D-o Bischiŝky, Prof. Cari, Prof. Christaller, Edmonds, Fischer, Frenckell, Gube, Hromada, Isbrücker, Krestanoff, D-o Leder- mann, Marich, D-o Maruzzi, Medem, Minor, D-o Möbusz, Oberrotmann, Page, Bredall, Ĝeneralo Sebert, Schoofs, Stettler, Kav. Vaona, k. a.

La porloĝeja oficejo komencas funkcii, por zorge certigi al ĉiuj kongresantoj kontentigan ripojejon. Neniu dubu pri ŝufica nombro de taŭgaj ĉambroj.

Multfoja demando estas pri bezonataj elspezoj por vivado en Wien. La respondo dependas de la kuitimoj. Vojaĝanto, tre modesta kaj ŝpar- ema, en Wien nuntempe bezonas nur 2 ĝis 3 sv. fk. potage por loĝejo kaj manĝado. La du- obla sumo ebligas ĉiurilatan plibonigon, kaj certe elspezoj de 8 ĝis 10 sv. fk. po tago por unu persono garantias luksan restadon.

Sekvontaj bultenoj enhavos raportojn pri amuzaj aferoj, konferencoj k. c. — Ĉiuj preparaj laboroj de la LKK prosperas vere kontentige kaj donas eĉ al la komitatanoj mem la dezirindan, daŭre freŝan laboremon.

Franz J. Schade, ĉefsekr.

Internacia Radio-Asocio.

Ni ricevis informon, ke ĵus estas fondita Interna- cia Radio-Asocio. Ni represas tie ĉi la sendi- tan al ni regularon kaj rekomendas al ĉiu radio- sfera intereso tuj aliĝi al la entrepreno.

Ju pli da esperantistoj kolektiĝos en la nova asocio, des pli ni povas esperi pri fina enkonduko de Esperanto en servo de l' radio-trafiko.

Prez. D-o Pierre Corret (8AL) Comité Intersociétaire de T. S. F., 97 Rue Royale, Versailles, France.

Honora sekretario Harry A. Epton, F.B.E.A. 17 Chatsworth Road, London, E. 5.

Celoj.

1. Faciligi rilatojn inter radiuloj tutmonde per la internacia lingvo Esperanto.

2. Liveri teknikan helpon kaj informon de interna- cia karaktero per Esperanto al ĉiu intereso pri radio, esperantisto aŭ ne.

3. Ellabori la esperantan radio-vortaron.

4. Eldoni „Internacia Radio-Revuoj“, kiu, inter- alie, per esperanta resumo de originalaj artikoloj el diversaj lingvoj, disponebligas al la legantaro teknikajn dokumentojn alie nehaveblajn kaj kom- preneblajn nur tre malfacile.

Priprakti ĉion alian, kiu estas en la kampo de Internacia Radio-Asocio ĉi tia.

Membreco.

Povas membriĝi ĉiu persono, esperantisto aŭ ne, kiu sin interesas pri radio, amatore aŭ profesie, kaj favoras la adopton de Esperanto kiel la internacian radio-lingvon.

Kotizo.

La jarkotizo en Britujo estas 1 ŝ.; alilande 1 sv. fk. aŭ ties ekvivalento; kiun oni pagu al la hon. sekretario je la adreso supre montrita, aŭ al nacia sekretario, kie tia ekzistas.

Grava sciigo pri Esperanto en la radio-sfero!

La honora sekretario de la nova fondita Interna- cia Radio-Asocio sendis al ni tre urĝan ĉirku- leron, kiu postulas la atenton de ĉiuj antikvaj kaj celkonsciaj esperantistoj. Represante la tekston ni adresas al ĉiuj samideanoj la seriozan peton, nepre fari sian devon. Tiu, kiu ne subtenas la klopodo- adon malhelpas al la progreso de Esperanto.

Cirkulero.

Mi ĵus informiĝis, ke la American Radio Relay League (Sek. K. B. Warner, Hartford, Connecticut, U. S. A.), kiu estas la plej grava amatora radio- organizacio en Usono, dum kelka tempo pristudis la demandojn pri internacia lingvo por radio. Oni diras, ke la Ligo konsideras aliajn internaci- lingvajn skemojn krom Esperanto, kaj deziras scii la komparan disvastigon de ĉiu.

Ĉar estas plej necese, ke la pretendo de Esper- anto, kiu estas ne nur la plej taŭga sed ankaŭ la plej vaste uzata el ĉiuj internaciaj lingvoj, estu konvinke prezentata antaŭ la Ligo, mi forte pro- ponas, ke vi tuj skribu al s-o Warner je la adreso ĉi-supra, sciigante lin pri via intereso pri la temo Esperanto kaj Radio, ciantie vian sperton pri la utilo de Esperanto, kaj dirante, ke viaopinie Esperanto estas la sola lingvo konvena por interna- cia radiado, kaj ke neniu alia estas akceptebla por vi. Instigu al viaj amikoj, kiuj estas interesitaj pri la temo, ke ili ankaŭ skribu aparte laŭ sama senco.

Mi petas, pelegas, ke vi ne metu ĉi tiun leteron flanken, pensante, ke unu letero pli-malpli ne faros multe da diferenco, sed ke vi skribu nun. Ankaŭ sendu al mi karton por diri, ke vi tion faris.

Harry A. Epton,

hon. sekretario de la Internacia Radio-Asocio.

Bibliografio.

Libroj.

Esperanto-Alfabeto kun bildoj. Teksto de E.A. Pryke, D. B.E.A., Sydney, ilustraĵoj de Geo Collinbridge. 14.5 : 22.5, prezo 5 ŝil.

Originala verkafo kun amuzigaj bildoj, tre artiste aran- ĝita. La verketo sendube interesus aŭtorojn de la intuitiva metodo. La verkoj estas tre bonaj, same trafaj la ilustra- ojn. — Ni trovis nur unu lingvan eraron „signifikanta“ an- stataŭ „signifanta“.

Esperanto ein moderner Bildungsfaktor (Esperanto fak- toro de moderna klerigado) de Prof. D-o Fr. Christianell, 11: 16 cm, 24 pĝ.

Tre leginda broŝuro, nepre rekomendata al ĉiuj aktivaj propagandistoj. Tre detale kaj profunde esploras la verk- iton la klerigajn ecojn de Esperanto kaj trafas pledas por la instruado de Esperanto en la lernejo.

Statistik der Esperanto-Vereinigung sächsischer Lehrer, statistiko de la esp. unuiĝo de saksaj instruistoj (sekcio de la saksa unuiĝo de instruistoj). 28: 15 cm, 15 paĝoj. Kun antaŭparolo de E. Scheibler.

La statistiko donas ĝojigan bildon pri la arego da saksaj instruistoj, kapablaj instrui Esperanton kaj pri la kursoj (kun necesaj detaloj) en ĉiuj saksaj urboj. Estus dezirinde, ke ankaŭ en aliaj germanaj federaciaj ŝtatoj la instruistoj sekvu la ekzemplon kaj oni baldaŭ vige ankaŭ saman statistikon de aliaj landoj. La lernejo certigos la estontecon al Esperanto!

Esperanto en 20 lecionoj de Bahmen Shidani, 1-a eldono, 14: 21 cm, 111 pĝ., Teheran (Persujo), 1923. Prezo por persoj 10 kr., alilande 5 sv. fk.

Mi ne kapablis legi la persan enhaveon, sed la libro- amplekso kaj la divido en paragrafoj kun tabeloj montras la bonegan aranĝon de la lernolibro por perslingvanoj. Mi ne dubas, ke la libro grave helpas al la progreso de Esperanto en Persujo kaj mi juĝas speciale utila la aldon- itan tradukon de la Universala Vortaro de Zamenhof. Ĝi permesas al la lerninto tuj uzi praktike nian helpington. La verkinto atentigas pri la malfacileco de eldono de tia libro, presita en persa presejo; la preseraroj plurtroje trov- eblaj tamen neniel influas la utilecon de la entute tre al- oga libro. Ĝi ankaŭ taŭgas por bibliotekoj de amatoroj kaj estas rekte havebla de la aŭtoro.

Eniute oni devas gratuli nian fervoran persan samide- anon Princon B. Shidani pro la kuraĝa laboro. R. Kr.

Gazetoj.

Le Monde Espérantiste, majo-dec. 1923. Tiu unu numero por tiom da monatoj pravas la malsukceson certan por pluraj gazetoj en unu lando. Ke oni komprenu labori pli racie kaj ne tro postulu personajn konsiderojn, raj- tiĝintajn aŭ ne, ĉar ĉiu laboro por komuna celo nur povas esti plenumata sur bazo de meza vojo! — La „Victoire du C.O.“ franclingva artikolo en tiu kajero ne estas ĝojiga aferajo. Ni opinias, ke oni povas traktadi post- la kulisoj. Mankas al nia movado grandparte certa unu- eco.

La Suda Kruco, Melbourne, n-o 42, dec. La Verda Ombro, Taihoku, Japanujo, nov.-dec. Montras la ĝojigan aktivecon de formosaj esperantistoj.

Amerika Esperantisto, Boston, dec. Oni povas ĝoji, ke en tia granda unulingva lando, kie oni ne tiel simple komprenas la necescon de helpington, oni povas vivi- teni aparian organon en Esperanto.

La Suno Hispana, Mar 23, Valencia, jan. Nova gazeto en hispana kaj esp. lingvoj, direktata de malnova kaj fer- vora samideano Capilture. Post malapero de „Hispana Esperantisto“ organo de la kastiliaj esperantistoj, kaj be- daŭrindega malapero dumtempa de „Kataluna Esperant- isto“ la nova gazeto esperble sukcesos konservadi la intereson pri nia afero.

Vegetarano, Hamburg-Fuhlsbüttel, jan. Trimonata organo de vegetaranoj.

La Policisto, Budapest 41, jan. Neniu policisto devus esti sen tiu ĉi fakorgano!

Itala Esperanta Revuo, S. Vito al Tagliamento, jan. En nova aranĝo kun aldonita murtakalendaro por 1924.

La Revuo Orienta, Tokio, n-o 1, jan. En tute nova aranĝo. Donas kuraĝigan bildon pri la amplekso de la japana movado.

Litova Stelo, Kaunas, jan. Movado, Helsinki, jan.

Hungara Esperantisto, Budapest, jan. Alvokas al forto- koncentriĝo de hungaraj esperantistoj! Ni havas nur generalojn kaj ne soldatojn, diras la redaktoro. Kaj tro prava li estas, la noto kredeble estis ankoraŭ pli trafa koncerne aliajn landojn.

Konkordo, Zagreb, jan. Aperas en tute nova kaj plaĉa aranĝo sub gvidado de D-o I. Domac. Tute en Esper- anto. Ni opinias, ke estus multe pli utile skribi ĝin en kroata kaj serba lingvoj por interesi la publikon pri Esperanto. Naciaj gazetoj ja ĉiam havas duoblan celon, do parto almenaŭ devus esti nacilingva. Ni esperas, ke la gazeto sukcesos forigi la jugoslavajn kaj sudbalkanajn movadon.

La Interligilo de l' P.T.T., jan.-febr. Ĉiu serioza fakgazeto estas raiigata. Poŝtistoj povas esti fieraj pri tia organo. Informoj de E. A. de Estonio, Tallinn. Klopodas akceli la estonan movadon. Ni juĝas senutila la superfluan diskutadon pri personaj lingvaj amatoraroj, trovieblaj ankaŭ en tiu ĉi numero.

Literatura Mondo, Budapest, febr. Rekomendas sin per si mem!

Marto, Haida, febr. Völker-Spiegel, Leipzig, n-o 2.

Luzacia Observanto, Zittau.

Der Arbeiter Esperantist, Breslau, febr.

Sennacieca Revuo, Paris, febr. Tre leginda kun speciala literatur-scienca aldono.

Por la Indigenoj, dec. Esp. Bulteno de la Intern. Office' o por protekt. de indig.

Holanda Esperantisto, n-oj 110, 111, febr.

France Esperanto, febr. Kun speciala aldono „Esperanto et Commerce (por prop. inter komercistoj).“

Boletín del 20 Congreso de Esperantistas Ibericas, Bilbao. Ankaŭ ĉi tiu dulingva organo speciala por la menciita kongreso kredeble helpas konservadi la fortecon de la movado en Hispanujo. La ĵus ricevita kajero estas tre bele aranĝita kaj ampleksa.

Brazilia Esperantisto, okt.-dec. Raportas pri la aktiveco de brazilaj amikoj. Estas bedaŭrinde, ke la organo ne plu aperas tiel regule, kiel antaŭ la milito.

Bulgara Esperantisto, febr.

Al Radio-aŭskultantoj.

La ĉef-inĝeniero de la radio-stacio de Moskva informas, respondeante al multaj demandoj al SEL, ke la ondolong- eco de l' stacio de Moskva estas 32000 m. La stacio transdonas ĉiutage je la 14,15 ĝis 15 horo. La elfosfero en Ruslando estas 4500 km.

V. Javorenkov, SEL, Moskva.

Vojaĝemuloj! Propagandistoj!

Jus aperis bela 48-paĝa ilustrita esperanto-broŝuro pri „Svislando kaj ĝia poŝtaŭtomobila servado sur la alpo- stratoj“. Vojaĝemuloj esperantistoj aŭ propagandistoj postulu senpage 1 ekzemplaron kiel bonan gvidilon kaj propagandilon per letero aŭ poŝtkarto en Esperanto (ger- mano) lingvanoj de la Svisa Ĝenerala Poŝta manlingvanoj Bern aŭ aldonante respondukuponon de la verk- into D-o E. Spielmann, vicprez. de ILEPTO PK 174, Transit, Bern (Svislando).

Negocaj informoj.

Okaze de la Smetana jubileo la Ŝtata Eldonejo, Ostrovi 24, Praha II eldonis reprodukon de belega pen- tajo de F. Dvořák en grandeco de 80x60 cm. Prezo 65 ĉ. kr. Kun orumita kadro ĝi kostas 180 ĉ. kr. Al ama- toroj ni rekomendas trege la aĉeton.

Anoncetoj.

Anoncetoj pri esperantista vivo (naskigo, fianĉigo, edziĝo, morto, okazontaĵoj gravaj esp. kunvenoj, festoj k. s.) senpage. Aliaj anoncetoj, nur akceptataj por minimume du sinsekvaj enpresoj, kostas po du enpresoj kaj 20 vortoj (de ĉiuj unu enpresoj) la prezo de ok ET-numeroj kontraŭ antaŭa pago. Abonantoj, ĉe kiuj ni povas depreni la pagon de la abonkoto, gvas por propra anonceto preferon prezon de kvin ET-numeroj. Germanioj pagas 2.- mk., prefera prezo por poŝtabonantoj 1.25 mk. Anoncetoj devas alveni 12 tagojn antaŭ publikigo.

FIANĜIGO: F-lino Pepi Köhler el Mähr-Neustadt (Ĉeĥst.) kun s-o Franz Holeschinsky, librolenisto, el Meppel (Nederlandoj). [1]

ADRESŜANĜO: Fraŭlo Roberto Passer, antaŭe Chemnitz (Germanio) nun estas en Lučenec (Losouz), Ĉeĥoslovakio, Velka-Pešio Kazerno. [1]

INSTRUISTINO de Supera Realterno serĉas pozicion en alianda familo. Alia instruistino deziras pasigi la tiu-ĵaran libertempon en fremdianda familo: estas preta kiel rekompenco doni lecionojn aŭ akcepti aliandan sinjorinon en sia domo. Adreso: F-lino Paula Reineke, Humboldtstr. 45, Elberfeld, Germanujo. [2]

LETERVESPERO. La Esp. grupo „Obslino antaŭen“ Osisr. 28/2, Euskirchen, Germ., aranĝos letervesperon. Skribatoj estas petataj ĝis plej malfrue la 1. de aprilo. Ni respondos al ĉiuj. [2]

GEEDZOJ serĉas postenon kiel instruisto, por lavoĉoj kaj gladoj en fabriko por novaj virĉemizoj en eksterlando. Josef Smolik, Mossgrasse 51/17, Wien 5, Parolas germane kaj slave. [2]

RAPIDU! Pro likvido estas disvendataj kun 50% rabato la lastaj cent ekzempleroj de la interesplenaj verkoj: La bulgara lando kaj popolo 2 sv. fk., El la proksima oriento 1.25 sv. fk., Bulgara - Esp. kaj Esp. Bulg. Vortaro 2 sv. fk. Ĉiuj kune nur por 5 sv. fk. frankite. La unuaj dudek kvin mendintoj ricevos aldonon „Bukedeito“ kun antaŭparolo de Marie Hankel. Mendu ĉiuj ĉe la aŭtoro: Iv. H. Krestanoff, Wintergartenstr. 9, Dresden A. 16, Germanujo. [3]

TUTMONDA SAMFAKULARO ATENTU! Laŭ sciigoj de la Loka Kongreso Komitato por la XVI-a niaj ŝataj interesuloj estas informataj, ke ili troviĝos ĉion en bona preparo. Okaze de nia translokigo ni salutas ĉiun samideanojn kore. Bonvolu viziti nin dnm aŭ antaŭ la kongreso, kiam iu vojaĝos Vienon, por ebligi al ni la plezuron, montri nian entreprenon komercan kaj interrilati diversflanke. Skribu ĝustatempe al: Röder-Raabe S. A., granda entrepreno drogista, Wien 5, Kőbigasse 10. [1]

NUMERO 2 de ET deziras aĉeti Brita Esperanto Asocio, 17 Hart Street, London WC 1. [1]

KILI POVAS havigi al mi la unuan numeron de „Literatura Mondo“ (okt. 1922) bonvolu fari proponon al mi. Fr. Schoofs, Direktoro de „Belga Esperantisto“, Kl. Hondstraat 11, Antwerpen, Belgio. [1]

ITALA DOKTORO pri ekonomi-komercaj sciencoj, fraŭlo, 24-jara, tre volonte sin okupas ĉe granda industrio kiel kontrolanto aŭ ĉef-librolenisto, aŭ kiel administranto ĉe grava riĉa familo, aŭ ĉe serioza instituto kiel oficisto. Eksterlandanoj sendu ĉiuj proponojn esperante itale, france, aŭ angle al D-o Vito de Benedetto, del. de UEA, Lecce, Sud-Italio. [3]

KORESPONDVESPERO. Borislava grupo de esp-istoj aranĝas la 16 marto korespond-vesperon kun 4 premioj, por sendotaj plej belaj pk. 1. grupo: gelaboristoj, labor-movistoj kaj gejunuloj, ricevos artan bildaĵon historian de la polaj laboristaj liberec-bataloj. 2. grupo: kartokolektantoj, filatelistoj kaj monistoj ricevos po belaj kolektoj koncerne ilian kolektaĵon. Skribu vian adreson legeble, por ke ĝustaj personoj ricevos premiojn, ankaŭ ĉiuj ricevos respondon koncerne sukceson de vespero. Pri premioj decidos komisiono kun delegito de UEA. Sendotaj adresu: S-o Roman Wućek, Kasa Chorych, Boryslaw, Polujo. [1]

RUSA FRAŬLO, 21 aĝa, amanta la naturon, ne ŝatanta la vivon, libera de ĉiuj superstiĉoj, iomete poezema, intencanta en proksima estonteco komenci tramandan vojaĝon, deziras korespondi kun junaj gefraŭloj de diversaj landoj, celante amikecon kun kelkaj personoj, celo: en unua letero skizi sian personon de ĉiuj flankoj. Adreso: Al. Aleks. Novokreščenov, por Mikaelo Mališev, Geleznodorojnja ul. 51, Serdobsko, Saratova gub., Rusujo. [1]

Korespondo kaj Interŝanĝo.

Mi serĉas korespondantojn por aro da infanoj, lernantoj de 8-a popolternea klaso. De la sukceso de ĉi korespondado dependas la starigo de pluraj kursoj. Skribu ĉiuj al s-o Rob. Pfennigwerth, Buchhandlung, Hirschfelde i/Sa. Germ. [2]

6 svedaj gejunuloj: Em. Söderlund, Arv. Lindberg, H. Fell, Raguar Lindkvist, Torsten Dahl, f-lino Emma Lindberg, ĉiuj en Mockfjård, Svedujo, deziras korespondi kun ĉiuj tuta mondo, la knaboj pretere kun knabinoj. [2]

Tri amikoj deziras korespondi kaj interŝanĝi kun gesamideanoj de la tuta mondo per il. pk. kaj papermonon. Ĉiam respondos. Adreso: Anton Kossendey, Pannschoppenstr. 50, Buer-Beckhausen (Westl.), Germanujo. [2]

Tri junaj samideanoj deziras interŝanĝi literon, pm., ktp., precipe kun samideanoj. Adresoj: Z. V. de Castello, Smemovni 11, Praha 5, J. E. Slavek, Chodská 14, Praha-Zitkov, J. Svarovsky, Vlascka 11, Praha 5, Ĉeĥoslov. [2]

Malkarel. Por 1 sv. fk. aŭ egalvalora mi elsendas 15 sovetsrujn plus 10 polaj Pm. Ĉiuj diversaj, bonkvalitaj, nedifektaj. Plenaj serioj! Isaj Drajter, Muranowska 26/32, Warszawa, Polujo. [4]

F-lino Geers, el Antwerpen kaj ĉiuj germanlingvoj, nepre respondas al la samideanoj, kiuj jam skribis, sed ili ne plu deziras novajn korespondantojn. S-o M. Van den Busche kaj H. De Cuyper, rue de Fournneau 40, Berchem, Anvers, Belgujo, deziras korespondi kun la tuta mondo per il. pk. kaj l. [2]

Por perfektigi mi deziras korespondi kun gesamideanoj tutmonde kaj interŝanĝi il. pk., pm., ĵurnalojn, katalogojn kaj fotografajojn. Adreso: S. Sidki, Hancharoloug, Konja, Azio, Turkujo. [2]

Mi deziras korespondi kun seriozaj samideanoj de la tuta mondo per pk. kaj l. Mi ankoraŭ serĉas negocajn rilatojn kun aktiva komercistoj. Skribu al Rob. Pfennigwerth, librorejo, preseo kaj liverejo de kontor-bezonoj, Hirschfelde i/Sa. Germ. [2]

S-o Pekny Jozef, Podgersz, Fabr. Bielizny, Krakow, Polujo, deziras korespondi per il. pk. kun gesamideanoj de ĉi tuta mondo. Respondos ĉiam. [2]

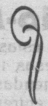
F-lino Renée Huguel, 72 ave. Jules Dufaure, Sainies (Charente inférieure), Francujo, deziras korespondi kun aliandaj gesperantistoj per il. pk. [2]

S-o Lothar Presser, Alexistr. 12, 2. Breslaŭ V., deziras interŝanĝi Pm., Pm., L., kaj monon. [1]

S-o Albin Berthold, Lindenstr. 11, 5. Merseburg (Saale), Germ., deziras korespondadon per il. pk. kun ĉiuj landoj. [2]

Faru viziton kaj ekspoziciu en la 8. Internacia Printempa Foiro de Praha de l' 16-23 marto 1924.

Vizitu la urbon de Praha, unu el la plej belaj de l' mondo.

35% da rabato je fervojaj biletoj, loĝigo certigata, servo de interpretoj, fakkongresoj, specialaj ekspresvagonaroj, legitimaciaj kartoj, po 25 kr. ĉ., haveblaj per la eksterlandaj reprezentantoj de la ĉeĥoslovaka respubliko kaj per la Foira Oficejo, Praha 1, Staroměstská radnice.

Ekspoziciantoj estas la plej grandaj en- kaj eksterlandaj firmaoj. IX-a Aŭtuna Foiro de Praha de 21-28 septembro 1924.

FOIRO DE BRESLAU

9.-11. marto 1924.

La kvalito-merkato por orienta kaj sudorienta Eŭropo

Duona pasporta fakso por eksterlandanoj. Alvojaĝo-formalaĵoj faciligitaj!

Informoj Foir-legitimacioj Katalogoj

Messamt (Esp.-fako) Breslau

Elisabethstr. 6 Elisabethstr. 6

ELĈERPITA

estas jam ĉe la eldonoj la tuta provizo de la libro

BABILADOJ

de bonhumora Zamenhofano de J. Šapiro (Joŝo).

Nova eldono baldaŭ aperos, la libro estas nun

REPRESATA

Ni serĉas perfektan, diligentan

Maŝinkompostiston je Linotipo (simpla)

por la kompostado de ET kaj de germanlingva ĵurnalo. Kondiĉo: sufiĉa scipovo de Esperanto.

T. & H. Jung, Horrem b. Köln

S-o Arno Fischer, Kurze Str. 8, Neuvöŝsen b. Merseburg, Germ., deziras interŝanĝi il. pk., pm., kun ĉiuj landoj. [2]

F-lino Lucie Rabe, Dammstr. 7, Merseburg (Saale), Germ., deziras korespondi per leteroj kaj il. pk. kun ĉiuj landoj. [2]

S-o Walter Thieme, Poststr. 6, 5. Merseburg (Saale), Germ., deziras korespondi per leteroj kaj il. pk. kun ĉiuj landoj. Ankaŭ interŝanĝas pm. Respondas ĉiam. [2]

S-o Heinz Ewers, Regierung Abtlg. Schupo, Merseburg (Saale), Germ., deziras korespondi per il. pk. kun ĉiuj landoj. [2]

F-lino Ružena Novotna, poŝta oficistino, Beroun v. Ĉ., Ĉeĥoslovakio, deziras korespondi per il. pk. [2]

Por 1.- sv. fk. mi sendas serion da germanaj „Allershilfsmarken“ (pm. por helpo al maljunuloj), stampitaj aŭ nestampitaj, laŭ deziro. E. Kind, del. U.E.A., Euskirchen, Rheinland, Germ. [2]

Filatelistoj! Kiu sendos al mi 100-300 pm. de sia lando (escepte germanaj kaj aŭstraj), al fiu mi sendos la saman kvanton ĉeĥoslovakajn. Samtempe mi deziras korespondadon kun la tuta mondo. Arpad Ronai, studento, Prešov, Vajankseho 15, Ĉeĥoslovakio. [2]

S-o Max Krensell, Kl. R. W. Str. 25 3., Annaberg Saksujo), Germanujo, deziras interŝanĝi kun la tuta mondo per il. pk. [1]

Dek Esperantoglernantoj (16-25 jaroj) en teknika vespera, lernejo deziras interŝanĝi il. pk. kun eksterlandaj gesamideanoj. Adresu al kasisto J. Helsing, Gävle, Svedujo. [1]

Van Lishout Antoine, Nieuwe Begijnhofstraat 57, Gent, Belgujo, deziras korespondi kaj interŝanĝi pm. kun gesamideanoj de la tuta mondo. [1]

S-o Alfred Liebig, Oberstegiensdorf, Bahnhof, Silezio, Germanujo serĉas gekorespondantojn ĉiuj landoj. Ĉiam respondos. [5]

Du anglaj fraŭloj, C. James, 28 Lorrimer Rd., London S.E. 17, kaj l. Blake, 10 Ruislip Street, London S.W. 17, deziras korespondi kun gesamideanoj en ĉiuj landoj (precipe inoj) per il. pk. kaj l. [2]

F-lino Marie Schmidt, Unteraltenburg 10, Merseburg (Saale), Germanujo, deziras interŝanĝi il. Pk. kun ĉiuj landoj. [1]

S-o Hermann Schmidt, Unteraltenburg 10, Merseburg (Saale), Germanujo, deziras korespondi per il. Pk., L. kun ĉiuj landoj, interŝanĝas il. Pk. pri hom-tipoj kaj naciaj kostumoj, ankaŭ Pm., interŝanĝas fotografajojn. [1]

S-o Otto Klapper, Luisenstr. 10, Merseburg (Saale) Germanujo, deziras korespondi per il. Pk. kaj interŝanĝas Pm. [1]

S-o Karl Lohmann, Hallesche Str. 7, Merseburg (Saale), Germanujo, deziras korespondi per il. Pk. kun ĉiuj landoj. [1]

S-o Juraj Mraz, studento, Maksimirska cesta 14, Zagreb, Jugoslavio, deziras korespondi kun tuta mondo per il. Pk. (bfl.), interŝanĝas Pm. kaj papermonon. Nepre kaj ĉiuj respondos. [1]

S-o Debarbieri Guglielmo, Via Casaregis 55, Genova, Italujo, deziras interŝanĝi Pm. kaj Pk. kun ĉiuj landoj. Prefaras jugoslavojn, japanojn, hinojn, aŭstralianojn, amerikanojn. [1]

S-o Blommaerts, ŝtata instruista lernejo Ledeganckstraat 8, Gent, Belgujo, deziras interŝanĝi Pk. il. (bfl.) Pm., librojn kaj leterojn. Korespondas ankaŭ pri literaturo. [1]

F-lino Erna Tietze, Annenstr. 28, Merseburg (Saal) deziras korespondi per leteroj kaj il. Pk. Ankaŭ interŝanĝas Pm. Respondas ĉiam. [1]

F-lino Frida Kunth, Gothardstr. 50, Merseburg (Saale), Germanujo, deziras korespondi per il. Pk. kun ĉiuj landoj. [1]

Du amikoj esperantistoj, J. Eiglmaier, Eisenhammerstr. 8 b. Augsburg, Germanujo, kaj M. Simnacher Neuburgerstr. 66 Augsburg 10, Germanujo, deziras korespondi per il. Pk. kaj l. kun gesamideanoj de la tuta mondo. Ĉiam respondos. [1]

Juna floristino deziras korespondi kun samideanoj de la tuta mondo: korespondas ankaŭ germane. F-lino Charlotte Tiehy, Rybna ul. ĉ. 669/4, Praha 1, Ĉeĥoslovakio. [1]